

een doen en d worden.

hierdoor ken- verbondsgehoor- is geen gevaar- dan de gedachte, zachte en zoete doen en stil-zijn. of rust, tot het rusten IN God, end werken aan n dat met den es Geestes.

een elk oogen- laad der behoort verbond is op-

ver de valsche en in den Naam porzaamheid, tot onds, want de als motief voor verbond er was waren, alleen en van de Jood- rustig te kunnen

ndsbeschouwing rus hen terug- eid, waarin we verbond des ng.

actief volk — even in daden lat we kinderen liet rusten in de hebben aan de verbonds, maar n en bebouwen ch des verbonds, d Veel, ja alles bond komt met oblik voor het dat we altijd de . Want het ver- tigd worden in a nooit tot rust olivende, steeds n gewillige ge-

verbondsrecht des de juiste activi- Deze erkenning e vereenigingen particuliere lief- en den veron- gen en elk e de verbonds-ijn rechten zijn verbondsplichten orrechten voor is verbonds er-

en wijlen Dr M. B. aan van de Gerel. tember 1936. Wij ogen onthouden.

EN 7 RWUS

Bijbel.

aarden voor het k Geestelijken inning en dus p de motieven e, de houding en dien arbeid

Geestelijken ar- Geestelijk, dat ireven worden. wel bekend zal Nieuwe Testa- md. Dat is een den Heiligen jid iets aan dat send wordt be- ter, werking en n die mensche-

lijke arbeid, welke verricht wordt onder de voortdurende leiding en stuwung van den Geest van God.

Tot dezen Geestelijken, d.i. dus pneumati- schen arbeid moet ongetwijfeld ook het onder- wijs op onze scholen met den Bijbel gerekend worden. Wij willen immers *Christelijk* onder- wijs geven? En is dat niet het onderwijs, dat zich vóór alles richt op het doen kennen van den Christus? Is het niet het onderwijs dat op zijn bevel en in zijn kracht wordt gegeven? Is het niet het onderwijs, dat zich voluit in dienst stelt van Christus' imperium en mee wil werken aan de effectueering van zijn koningsheerschappij? Welnu zulk onderwijs kan alleen gegeven worden in de kracht en onder de leiding van den Heiligen Geest! Maar wie waarlijk zóó onderwijs geeft is dan ook ten volle bezig in Geestelijken arbeid.

Als nu Christelijk onderwijs een Geestelijk werk is, dan vraagt het inderdaad ook om voortdurende bezinning. Een bezinning die zeker ook een meer theoretisch-wetenschap- pelijk karakter moet dragen en dus in het huis van wijsbegeerte, theologie en paedagogiek moet worden ter hand genomen. Maar óók en voor alles een bezinning die religieus en dus praktisch van aard is en door iederen werker en werkster voortdurend moet worden ver- richt. Een bezinning, die tenslotte moet zijn een zich onderwerpen aan de kritiek van den Heiligen Geest, welke in dit geval geheel en al hetzelfde is als de kritiek van Gods Woord, het levende Woord, dat eenmaal gesproken werd en dagelijks gesproken wordt door den Heiligen Geest.

Tot deze bezinning op hun werk zou ik al onze christelijke onderwijzers willen oproepen en met dit artikel wilde ik aan die bezinning graag eenige stimulans en leiding geven.

Ik wil daarbij mijn uitgangspunt nemen in het feit, dat de christelijke scholen in ons land den teekenenden, ik zou bijna zeggen: klas- sieken naam dragen van „Scholen met den Bijbel”. Die naam is inderdaad prachtig!

Scholen zijn immers voor alles *onderwijs- inrichtingen*. Het gaat daarom op die scholen vóór alles om het aanbrengen van kennis. Neen, o neen, ik bedoel heelemaal niet het bijbrengen van zielloze abstracties en dorre kwasi-wetenschappelijke begrippen. Naar mijn innige overtuiging misgaan onze scholen zich reeds veel te veel aan die dwaasheid. Neen, ik heb het oog op nuchtere, praktische, leven- de kennis, op kennis die leven is en waardoor men inderdaad leven kan. Ik denk aan de leven- de kennis van de levende taal, die de kinderen spreken en spreken moeten; de kennis van het land en de wereld waarin ze wonen; de kennis van de menschen, hun ontstaan en taak, hun ziel en lichaam, hun zonde en verlossing. Ik denk vooral aan de kennis van den levenden God, Die de wereld en de menschen met hun taal en land, hun ziel en lichaam schiep. Ik denk vooral aan de kennis van Jezus Christus in Wien God de wereld heeft verlost en nog dagelijks verlost en door Wien Hij zijn genade- heerschappij verwerkelijkt.

In het aanbrengen van deze kennis en het wijzen van den weg waarlangs men tot ver- meerdering en verdieping van deze kennis komen kan vindt de christelijke school haar doelstelling.

Als nu zoo het karakter en het doel onze christelijke scholen moet worden geteekend, dan moeten die scholen inderdaad en voor alles scholen *met den bijbel* zijn! Met een scherpszijdigheid eigen aan het frissche, leven- de geloof, hebben onze voortrekkers dat ver- staan. Ze kunnen alleen *christelijke* scholen wezen als ze voluit scholen *met den bijbel* zijn. De bijbel moet in den vollen zin des woords het *fundament boek* voor alle onderwijs wezen. Alleen in den bijbel laten God en Zijn Zoon Jezus Christus zich kennen. Alleen in de felle belichting van Gods Woord kunnen Gods veel- kleurige schepselen zuiver worden gezien.

Dit alles aanvaardend, komt evenwel van zelf de vraag op, hoe, in welken zin moet de bijbel het fundamentboek van alle christelijk onderwijs zijn? Over deze vraag wilde ik het een oogenblik hebben, in de hoop U hiermee als vanzelf tot nadere bezinning op Uw levens- werk te brengen.

Wanneer wij het hebben over de vraag: in welken zin moet de bijbel het volstrekt heer- schende boek voor de scholen met den bijbel zijn, dan zal ieder aanstonds inzien, dat het an- woord op die vraag geheel en al bepaald wordt door het karakter van den bijbel zelf. Wie helder het wezen, het karakter, de functie van dat wonderboek heeft geschouwd, zal als vanzelf en onmiddellijk ontdekken in welken zin het onze scholen en haar arbeid volstrekt beheerschen wil en moet.

Wat is nu de aard, de functie, het doel van den bijbel?

Als antwoord op deze vraag zou ik er U allereerst op willen wijzen, dat de bijbel een boek en dus een *springlevend* ding is.

Dat zijt ge toch met me eens, dat een boek een *levend* ding is? Als menschen een boek *dood* noemen, dan hebben ze het niet over het *echte* boek, dan zien ze niet het *volle* boek. Dan spreken ze alleen over het bedrukte papier dat met lijn, garen en band een *echt* boek helpt maken. Het *echte* boek *leeft*, het *spreekt*, het is *woord*. Zooals bij het spreken van man tot man, de lucht de woorden van den spreker, overbrengt ~~naar~~ de nabije hoor- ders, en zooals de radio-activiteit dat doet over duizenden kilometers afstand, zóó brengt het boek de woorden over uit verre eeuwen naar heden en toekomst, van het eene eind der aarde naar het andere, van de eene wereld naar de andere. Het boek is het instrument, waardoor de woorden en de door de woorden gesymboliseerde gedachten en gevoelens en de in die gedachten en gevoelens zich open- barende en zich gevende mensch naar ons toekomen. En zoo is het boek een van leven tintelend ding.

Welnu, zoo is nu de bijbel het boek van den levenden God. Het levende woord van den levenden God, in het bijzonder het levende woord van den Heiligen Geest. O ja, menschen hebben het geschreven! Menschen spreken ook nu nog daarmee en daarin ons aan. Mozes, David, Jesaja, Mattheus, Lucas, Paulus. Men proeft hun geest, men kent hun hart, men be- wondert hun groote begaafdheid daarin. Zij hebben hun boek vaak met hun bloed ge- schreven! Maar Gods Geest nam die schrijven- de menschen met huid en haar in zijn dienst. En terwijl die menschen van *a-z* hun eigen boek schreven, schreef God tegelijk door hen *zijn* eigen boek.

En met dat boek en in dat boek spreekt God nu, vandaag, uit den hemel naar de aarde. *Hij* spreekt erin, *Hij* doet het uitgaan. Wie het hoort staat voor den sprekenden, werkenden God; den sprekenden, werkenden Geest. Het woord bestaat niet en kan niet bestaan zonder dien Geest. En de Geest komt en werkt altijd met het woord. En omdat dat woord altijd het woord des Geestes is daarom is het levend en krach- tig. Het is activiteit, energie, krachtsuitoefening van den Heiligen Geest. Het is een twee- snijdend, scherp zwaard dat doordringt, zóó ver, dat het vaneenscheidt ziel en geest, ge- wrichten en merg en het schift overleggingen en gedachten des harten. Het heeft altijd effect. Het keert nooit ledig, d.i. zonder iets bereikt te hebben, weder. Het doodt óf maakt levend. Het is zaad der wedergeboorte óf een hamer ter verharding. Het is voor sommigen een doodslucht ten doode, voor anderen een levensgeur ten leven.

En wat is nu de centrale boodschap van dat wonderlijke, levende boek van God?

Huiveringwekkend is in dit opzicht het mis- verstand.

Voor heel, heel velen is de bijbel niet anders dan een boek over de religie.

Ze zoeken en vinden erin een grootsche en indringende beschrijving van het religieuze leven van volken en menschen. In verhalen en gelijkenissen, in aangrijpend proza en verheven poëzie, wordt dat religieuze leven van den mensch geschilderd in zijn sublieme hoogten en verbijsterende diepten, in zijn ver- terende onrust en bovenaardschen vrede, in zijn grauwe wanhoop om ruige zonden en zijn soms bijna bovenmenselijke verhevenheid en heiligheid.

Omdat men nu dat religieuze leven dikwijls verengt en verschrompelt tot een aangelegen- heid van het inwendige leven, van de zielen,

wordt de bijbel in verband daarmee vaak ge- zien als een *zieleboek*. Een tekening van deze ziele in allerlei activiteit en toestand wil hij naar veler opvatting aan ons geven. Ten slotte gaat het in den bijbel dan overal, zelfs bij de historische momenten ervan, om die ziele en wat zij ervaren kan en kennen moet. 't Is al zielebeschrijving wat men er in zoekt en leest. Teekening van ziele-ellende en ziele- verlossing, van zielewanhoop en zielestroost, van ziele-onrust en zielevrede.

Dikwijls ook is de bijbel weinig meer dan het boek met de ongelooflijk groote hoeveel- heid mededeelingen omtrent wereld en menschheid, leven en dood, verleden en toe- komst, God en Satan. Mededeelingen waar- mee men het wel eens is en die men daarom aanvaardt en waarnaar men zijn leven dan zoo goed en zoo kwaad als 't gaat reguleert.

Of ook, men beschouwt de Schrift als een menschenboek precies als andere en het Schriftwoord als een menschenwoord net als andere. Alleen: dat woord kan soms, plotse- ling, onverklaarbaar, door een dynamische Geesteswerking orgaan, werktuig, middel worden van een levend woord van God, een levende, verpletterende openbaring van den Heiligen Geest.

Tegenover dat alles roept God ons in den bijbel met geweldige kracht toe, dat Hij met Zijn boek vóór alles en boven alles over Zich- zelf spreekt. Met zijn boek en in zijn boek zegt de levende God, dat Hij *er is*, dat Hij *leeft*, dat Hij *regeert*, dat Hij *verloft*, dat Hij *verdoemt*, dat Hij *alles is*. Met en in zijn boek geeft God *openbaring* omtrent *Zichzelf*.

O ja, er komt in den bijbel ontzaglijk veel voor. Er is misschien nooit een boek ge- schreven zoo bont en zoo veelkleurig als de bijbel. Allerlei menschen, volken en culturen doemen voor ons op. Het menschenleven wordt erin geteekend met een scherpte en diepte als nergens elders. Alle mogelijke vor- men van litteratuur van het allerdroogste proza eener kroniek af tot de meest verfijnde poëzie toe, zijn er in samengebundeld. Maar ten slotte heeft het boek toch maar één fun- damenteelen inhoud. Ten slotte geeft God met zijn boek die *éene* boodschap, dat Hij leeft en regeert. Al wat genoemd, geschreven, ge- teekend of bezongen wordt, dient om naar Hem te wijzen, van Hem te spreken, Hem te laten zien. De bijbel wil vóór alles God, den levenden, almachtigen, genadigen en recht- vaardigen doen kennen. Dat is het eerste en het laatste wat de bijbel wil.

Denk maar aan het majestueuze *begin*!

In den beginne schiep God den hemel en de aarde.

In dat éene zinnetje wordt al het bestaande samengevat! De *hemel* boven ons, de *aarde* met al wat er op is om en onder ons en de *tijd* waarin alles ontstaat, bestaat en vergaat. Maar ver daarboven uit staat God, de levende, Die alles uit niets te voorschijn riep, het nu in vollen eigendom heeft en het onderhoudt en regeert van seconde tot seconde.

Denk ook aan het grootsche *midden*.

Jezus Christus wordt dan geboren. Maar: Hij is Gods eigen Zoon. De eeuwige Vader zendt Hem. Vrijwillig gaat Gods eeniggeboren Zoon in in de ellende van deze wereld en wordt mensch als wij. En de Heilige Geest formeert zijn menschelijke natuur in Maria's schoot. Het is alles Gods werk. Hij is ten volle de eigenlijke Werker van dat groote feit, Hij zelf treedt groot en heerlijk in dat gebeuren voor ons.

En zoo is het overal in den Bijbel!

Bij Mozes, David, Jesaja, Petrus, Paulus. God *is* in die allen, *komt* in die allen, *spreekt* door die allen! God staat en spreekt en werkt en toont zich majestueus en heerlijk in Israël en de volken, in de Kerk en de wereld! God, de God van liefde en recht, van genade en toorn komt in den bijbel op ons toe! De bijbel is een symphonie die uitjubelt de grootheid van den Almachtige! Hij is een schilderij, waarop alle figuren en kleuren, ja, heel de compositie al- leen maar dienen om den hoofdpersoon, den grooten eeuwigen God in het volle licht te stellen!

C. VEENHOF.
(Wordt vervolgd.)